

UTENRIKSDEPARTEMENTET
vendepunkt@mfa.no

Deres ref.

Vår ref.
26/12342-1

Dato
13.08.2026

Innspill fra Høgskulen på Vestlandet til prosjekt Vendepunkt

Kunnskapssamarbeid med universiteter i lav- og mellominntektsland er grunnleggende viktig for å løse globale samfunnsutfordringer, for verdiskaping og for ivaretagelse av demokratiske og akademiske grunnverdier. Høgskulen på Vestlandet (HVL) mener høyere utdannings- og forskningssamarbeid bør ha en styrket rolle i norsk utviklingspolitikk.

Globale samfunnsutfordringer kan ikke løses i nord. Det kan kun gjøres gjennom samarbeid på tvers av landegrenser, og aller viktigst, i fellesskap med de land som vil rammes hardest. Langsiktig samarbeid innen utdanning, forskning og innovasjon er en forutsetning å løse store samfunnsutfordringer.

Norske universitet har lenge arbeidet for å bygge langsiktige partnerskap i lav- og mellominntektsland. Dette har styrket kapasiteten, kompetansen og bidratt til sterkere institusjoner. Samarbeidene har ført til nye utdanninger og forskningskunnskap som er sentral for god samfunnsutvikling og nødvendig for å møte store samfunnsutfordringer. Selv om bistandspolitikkenes hovedfokus skal være utviklingslandenes behov for kunnskap er kunnskapssamarbeid med utviklingsland også viktig for norske universitet. Det stryker vår kompetanse, bidrar til å bygge sterke internasjonale fagmiljø, og kunnskapsutviklingen som skjer i samarbeid med det globale sør er av stor betydning for å løse store samfunnsutfordringer og nå bærekraftsmålene, også i Norge.

Verdiskaping, økonomisk utvikling og økt velferd er sentrale mål med utviklingspolitikken. Høyere utdanning og forskning bidrar med kompetanse som er grunnleggende for en velfungerende helsesektor, for skole og utdanning, for et innovativt næringsliv, og for bedre kunnskapsbaserte offentlige beslutninger. Utdanning er en langsiktig investering i kampen mot fattigdom. Kunnskapssamarbeid bidrar til kapasitetsbygging i en sektor som utgjør en sentral infrastruktur for fremtidig verdiskaping.

Demokratiske og akademiske grunnverdier er under press. Geopolitisk uro utfordrer våre globale relasjoner, men understreker samtidig viktigheten av å styrke disse relasjonene og øke samarbeidet. Ved å bygge partnerskap og samarbeid mellom universiteter bidrar vi til akademisk frihet og kritisk tenking. Sterke og uavhengige kunnskapsinstitusjoner er en viktig målbærer for åpenhet og kunnskapsbasert dialog i samfunnet. Derfor må vi verne om det internasjonale kunnskapssamarbeidet og styrke universitetenes kapasitet til å levere sitt samfunnsoppdrag. Langsiktig samarbeid innen høyere utdanning styrker kunnskapsdiplomati og øker tilliten til Norge som internasjonal bistandsaktør.

Anbefalinger fra HVL

HVL anerkjenner viktigheten av akademisk samarbeid i det globale sør. Derfor har vi dette som et fokusområde med mål om å styrke våre samarbeid og bygge likeverdige partnerskap. For å løse globale samfunnsutfordringer, styrke verdiskaping og verne om demokratiske og akademiske verdier i utviklingsland er det behov for en tydeligere rolle for høyere utdannings- og forskningssamarbeid i utviklingspolitikken. Skal vi kunne utgjøre en forskjell må vi ha ordninger som muliggjør langsiktig engasjement fra norske universitet.

HVL anbefaler at den nye utviklingsmeldingen:

- Fremhever kapasitet innen høyere utdanning, forskning og innovasjon som sentralt for god samfunnsutvikling i utviklingsland
- Anerkjenner viktigheten av samarbeid innen høyere utdanning for å løse samfunnsutfordringer, styrke verdiskaping og sikre demokratisk utvikling
- Sikrer langsiktig finansiering av partnerskap mellom norske universitet og universitet i utviklingsland
- Tar initiativ til å samordne tiltak og virkemidler på tvers av de norske aktørene som støtter samarbeid innen høyere utdanning (NFR, HK-dir, Norad, m. fl.) for å styrke muligheten for norske forskere til å initiere, utvikle og delta i samarbeid i utviklingsland
- Styrker viktige tematiske prioriteringer innen helse, utdanning og teknologi hvor behovet er stort og norske institusjoner har etablert samarbeid med gode muligheter for videre utvikling

Med vennlig hilsen

Christine Øye
Prorektor for forskning

Dokumentet er elektronisk godkjent og har ingen signatur